— Лежи, лежи, синку, тобі ще не можна рухатись. Отак. А тепер порозмовляємо. Скажи, синку, поясни мені: навіщо ви це зробили?

— Навіщо? А хто його зна... Хотілося до природи, кортіло дихнути тією... дикою атмосферою...

— Невже ви не розумієте, що півсфера над містом захищає усіх мешканців...

— ...від грізних явищ природи — це ви хочете сказати?

— Авжеж, синку. Півсфера дає...

— ...можливість підтримувати оптимальний стан повітря — найкращі фізико-хімічні й температурні характеристики. А це в свою чергу...

— Ну, от бач, ти все добре розумієш, синку, в тебе ж середня освіта, і все-таки ви наважились пошкодити цю півсферу. Це... ну, як би тобі пояснити... наче маленька дитина штрикає в долоні матері, теплі долоні, які її зігрівають. Де ваш здоровий глузд?

— Здоровий глузд... Набридло нам жити під ковпаком! Від міста до міста довжелезні тунелі.

— Так усе ж видно! І півсфера прозора, і труби-тунелі прозорі, їх просто непомітно. Хіба ми не милуємося хмарами, річками, плантаціями?

— Та воно-то видно... Але ж хочеться дихнути тією атмосферою! Відчути її в роті і в носі, обличчям і руками! Як ви, дорослі, не розумієте, що в теплиці, в оранжереї, хоч і обладнаній ідеально...

— І звідки це у вас взялося? Диво та й годі. Бач, він ще й посміхається. Добре, що нагодилися аварійники!

— Добре... Зірвався задум.

— Невже ви хотіли вискочити туди?!

— А що ж? Для того й розплавили шмат ковпака, чи то пак півсфери. Якби Юрко не зачепив своєю лінзою так багато — не зразу б помітили!

— І ви... хотіли в пролом... у ту крижану завію? Ви ж бачите, що там водяна пара замерзає і падає, наче вата! Ваші дихальні шляхи одразу б замерзли! Який жах!

— Але ж, мамо, колись люди жили віч-на віч з природою.

— Колись!.. На світанку цивілізації. А тепер... Чи ти, синку, не розумієш, що там — стихія?!

— Отож і цікаво!

— Їм цікаво! Там же неконтрольовані сили природи — вітри, бурі, дощі, снігопади, електричні розряди,— усе ж це вороже людині, вороже життю. Хаос, буяння страхітливих сил, руйнація.

— Ми хотіли хоч трохи побути віч-на-віч із стихією, хотіли здійснити експедицію в природу...

— Зрозумій, синку, що вся історія людства — це боротьба з природою, невтомна, невщухаюча боротьба. Хоч це коштувало величезної витрати енергії незчисленним поколінням, та все-таки людство свого досягло. Людина таки виділилася з природи, ізолювалась од неї, створила собі нову, другу природу, в якій виключено всякі

випадковості. А ви пориваєтесь до стихії, надумали "експедицію в природу"... Ну, скажи, хіба це не хлоп'яцтво?

— Те, що ми зробили, може, й хлоп'яцтво... Та певно, що хлоп'яцтво. Треба було все обміркувати серйозніше, зважити не тільки на міцність матеріалу півсфери, а й на міцність... опору дорослих. А ми експромтом. Згоден: погарячкували.

— Е, ні, синку, не цієї згоди я хочу від тебе, мене зовсім не цікавить, як ви це вчинили — вміло чи ні. Я волію, щоб ти усвідомив шкідливість, абсурдність самого наміру. Чому ж ти мовчиш?

— Думаю. Мені невтямки: чому це природа ворожа людині? Адже вона створила людину, виплекала на своєму лоні. Хіба людський рід виріс не в буянні тих самих стихій?

— То був первісний етап. Він закінчився дуже давно, сотні тисяч років тому.

— А хіба зараз людство не черпає в природи необхідну сировину?

— Черпаємо, беремо скільки треба, п е р е м а г а ю ч и її опір. Ми не можемо обійтися без природи, це очевидно. Але єдність людини з природою здійснюється через протиріччя. Це єдність протилежностей. Коли ви, юнаки, усвідомите це, то в ваших головах не виникатимуть отакі химерні наміри.

— Хтозна. Все незвідане вабить, дуже хвилює... Ех, коли б ви знали, мамо, як на нас війнуло! Як перехопило нам подих!

— Просто дія низької температури.

— "Просто дія..." Коли б то! Тут щось інше...

— Заспокойся, синку. Вам, юнакам, на кожному кроці "щось інше". А подорослішаєте, і світ ніби зміниться для вас. Ось і батько прибув! Може, ти краще послухаєшся його. Добре, синку? Одужуй!

— До побачення, мамо. Драстуйте, тату.

— Драстуй, сину.

— Ви теж будете говорити про хлоп'яцтво, абсурдність і здоровий глузд?

— Не треба одразу наелектризовуватись. Ти ж хлопець уже не маленький і мусиш розуміти, що для мами все це...

— Я розумію. Мама хоч і філософствувала, та весь час...

— ...залишалась насамперед м а м о ю, правда?

— Так. А ви?..

— А я був і буду батьком. І теж скажу, що отакі вибрики — це навіть не хлоп'яцтво, а дитячість. Хто ж так готується до важкої експедиції?

— Що не одягли скафандрів? Так це ж та сама оранжерея...

— Треба виготовити теплий одяг. Розумієш, колись, у сиву давнину, люди взимку носили теплий одяг. Не закривали тільки обличчя та очі, дихали первісним повітрям.

— Невже обходилися без скафандрів?

— Звичайно. Вже мали моря електроенергії, почали застосовувати ядерну і... виробляли зимовий одяг. А ми, точніше — наші предки, одягли місто.

— Зимовий одяг... От цікаво! А який він був?

— Одужаєш — підеш по музеях і дізнаєшся. Чого ти насупився?

— А коли ми все це вивчимо, то ви...

— Тоді я перевірю вашу екіпіровку, обміркуємо разом план експедиції, зв'язок — усе, все треба врахувати!

— І не будете відраджувати нас?!

— Робити пролом у півсфері відраджуватиму.

— А як же ми...

— Я вас випущу через запасний вентиляційний тунель. Отам за монументом Невідомого космонавта.

— Ой, тату!

— Тільки тихо: не треба хвилювати маму...